

Bildande av naturreservatet Finsjöbrännan i Mönsterås kommun i Kalmar län

Länssstyrelsens beslut

Länssstyrelsen beslutar att bilda naturreservatet Finsjöbrännan med tillhörande föreskrifter samt fastställer en skötselplan för områdets långsiktiga vård. Naturreservatets gränser framgår av bilaga 2. Reservatets gränser utmärks i fält.

Beslutet grundar sig på 7 kap. 4-6 och 30 §§ miljöbalken samt 3 och 22 §§ förordningen om områdesskydd (1998:1252) enligt miljöbalken.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Finsjöbrännan
NVR-id	2056041
Län:	Kalmar
Kommun:	Mönsterås
Lägesbeskrivning:	Norr om byn Finsjö, cirka 2 mil nordväst om Mönsterås

Centrumkoordinater (SWEREF99TM): X: 575220, Y: 6336187

2024-12-18

511-9384-2021

Naturgeografisk region:	SÖ Smålands skog- /sjörik slätt
Fastigheter:	Del av Gökhult 1:2, del av Finsjö 1:10, del av Kvarntorp 2:4 och Kvarntorp 1:8
Ägarkategori:	Stift, bolag, enskilda
Areal:	Ca 200 ha
Landareal:	Ca 200 ha
Förvaltare av naturreservatet:	Länsstyrelsen i Kalmar

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och att skydda, vårda och återställa värdefulla naturmiljöer. Områdets brandpräglade naturmiljöer med tillhörande lövbrännor, äldre barrblandskog och våtmarker med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras och i förekommande fall restaureras. Reservatet ska bidra till att hotade, sällsynta och missgynnade arter bevaras och helst ökar för att långsiktigt kunna fortleva inom sitt naturliga utbredningsområde. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska i huvudsak tillgodoses genom:

- Att områdets skyddsvärda naturmiljöer bevaras genom föreskrifter som reglerar jord- och skogsbruk och olika typer av exploatering
- Naturvårdsbränning
- Åtgärder för att utveckla strukturer och livsmiljöer för arter knutna till brandpräglade skogar
- Åtgärder för att utveckla de brandpräglade skogarnas åldersvariation, artsammansättning och förekomst av död och döende ved av olika arter, nedbrytningsstadier och grovlekar
- Åtgärder för att gynna lövträd

2024-12-18

511-9384-2021

- Att intern dynamik och naturliga processer påverkar reservatets naturskogar, med undantag för naturvårdsbränning, bete och åtgärder för att gynna skyddsvärda träd, öka inslaget av lövträd och för att styra utvecklingen av trädens åldersfördelning, artmässiga variation och förekomst av död och döende ved av olika arter, nedbrytningsstadier och grovlekar
- Åtgärder för att skydda och restaurera områdets hydrologi genom till exempel igenläggning av avvattnande diken
- Åtgärder för att gynna skyddsvärda arter
- Åtgärder för att omföra eller utveckla den yngre skogen till skogar med naturskogskvalitéer
- Att vid behov vidta lämpliga åtgärder för att kanalisera och underlätta för friluftslivet

Skälen för beslutet

Prioriterade bevarandevärden för Finsjöbrännan är den höga artrikedomen med många sällsynta och hänsynskrävande arter knutna till områdets brandpräglade skogsmiljöer. Områdets gamla träd av främst tall, inslaget av lövträd, sumpskogar samt den rikliga tillgången på död ved är viktiga strukturer.

För att områdets naturvärden ska bevaras och utvecklas behövs naturvårdande skötsel och att området undantas från skogsproduktion och annan exploatering. De höga värdena motiverar att området ges ett långsiktigt skydd genom bildande av naturreservat.

Beskrivning av reservatet

Naturreservatet Finsjöbrännan ligger strax norr om Finsjö by och utgörs främst av tallskogar i varierande ålder med ett påtagligt och varierat inslag av gran, vårtbjörk, och glasbjörk. Området är kuperat och ofta blockrikt och i de mer högbelägna delarna karaktäriseras skogen av magra mosaikartade hållmarkstallskogar. I dessa områden förekommer en hel del gamla träd och en del lågor av varierande ålder. I de lägre mer bördiga delarna finns ett rikligare inslag av gran och lövträd. I branter och på de blockigaste delarna finns det

2024-12-18

511-9384-2021

gott om bergesk och asp. Spritt i reservatet finns många tallar mellan 150–200 år liksom äldre träd av främst bergesk och vårtbjörk.

I området finns också flera mindre våtmarker samt de större Krokmoossarna som är ett komplex med före detta mossåkrar. Gemensamt för dessa miljöer är en högre andel lövträd och varierande inslag av gran.

Knappt hälften av området brann i en kraftig skogsbrand under sommaren 2021. Framför allt i de sydöstra delarna var branden mycket hård och här är större delen av träden döda eller döende. I den norra delen var branden mindre kraftig och här har också en större andel av träden överlevt branden. Mängden död tallved är på grund av branden väldigt hög och kommer utgöra livsmiljö för en lång rad arter under en mycket lång tid framöver.

Inom reservatet har ett 60-tal rödlistade arter påträffats. Områdets naturvärden är starkt förknippade med den påverkan som branden har haft på träden och markskiktet. Bland de skyddsvärda arter som har noterats i området efter branden kan särskilt nämnas brandnäva (EN), svedjenäva (NT), ekcylinderbagge (RE), *Colydium elongatum* (VU), *Leptoporus erubescens* (NT), gulfläckig praktbagge (VU), platt punktbagge (VU), åttafläckig praktbagge, stubbpraktbagge, mörk vedstrit och sotsvart praktbagg. På de döda träden födosöker bland annat mindre hackspett (NT) och spillkråka (NT).

Området har en lång historia som skogsmark undantaget en viss mindre påverkan av sedan länge nerlagt åkerbruk runt främst Krokmoossarna. Det finns dock inga registrerade historiska lämningar inom reservatet.

Reservatet ligger direkt norr om byn Finsjö och går enkelt att nå från ett par skogsbilvägar som löper ca 1 kilometer meter norr ut in i reservatet. Brandfält likt det vid Finsjö är ett ovanligt inslag i skogsmark och här ges besökare möjligheter att studera denna unika naturtyp. På grund av den stora mängden döda och döende träd så bör besökare iaktta en viss försiktighet.

Reservatsföreskrifter

För att uppnå syftet med naturreservatet får Länsstyrelsen besluta om föreskrifter. Föreskrifterna är uppdelade i A-, B-, och C-föreskrifter. A-föreskrifter förbjuder viss verksamhet och riktar sig till markägare och övriga sakägare. B-föreskrifter beskriver vilken skötsel som markägare och sakägare ska tåla. C-föreskrifter är ordningsföreskrifter som riktar sig till både markägare/sakägare och allmänheten.

2024-12-18

511-9384-2021

Med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken föreskriver Länsstyrelsen följande:

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annans sakägares rätt inom naturreservatet

Det är förbjudet att inom reservatet:

1. Avverka, gallra, röja, beskära, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar.
2. Bedriva täkt, gräva, spränga, borra, schakta, rensa, dika, fylla ut eller annan markberedning
3. Uppföra eller utöka byggnad, mast, vindkraftverk eller annan anläggning.
4. Anlägga väg eller parkeringsplats, bredda eller belägga befintlig väg.
5. Anordna upplag, tippa, dumpa
6. Uppföra stängsel eller annan hägnad för annat än djurhållningens behov.
7. Ta bort eller skada stengärdesgård eller odlingsröse.
8. Utföra vattenreglering, dämma, leda bort vatten eller på annat sätt påverka hydrologin.
9. Använda bekämpningsmedel, kalka eller tillföra växtnäringsämnen.
10. Plantera, så eller införa växter, djur eller andra organismer.

Det är förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

11. Dra fram ledning eller rör med tillhörande anordningar
12. Anlägga led eller spång.
13. Utföra rensning av befintliga diken för att behålla vattnets djup eller läge.

2024-12-18

511-9384-2021

14. Uppföra jakttorn

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken om markägare och annan sakägars skyldighet att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas:

1. Utmärkning av naturreservatets gränser enligt Naturvårdsverkets anvisningar.
2. Anläggande och underhåll av parkeringsplats samt uppsättning och underhåll av informationstavlor samt vid behov andra tillgänglighetsanordningar och anläggningar som till exempel bord och bänkar, leder, spänger, stängselgenomgångar, stättor och skyltar.
3. Träd, buskage och grenar som uppenbart hindrar framkomlighet, utgör en risk för byggnader eller besökares säkerhet får beskäras, fällas, kapas och/eller flyttas.
4. Naturvårdande skötsel i huvudsak i form av:
 - Åtgärder för att gynna lövträd, lövträdsföryngring och tall så som friställning, naturvårdsgallring, röjning, veteranisering, stängsling, avverkning av gran, naturvårdsbränning och liknande åtgärder.
 - Åtgärder för att skapa död och döende ved av olika arter, stadier och grovlekar så som fällning, veteranisering, ringbarkning, toppkapning och liknande åtgärder
 - Naturvårdsbränning och tillhörande säkerhetsåtgärder så som brandgator, röjning, avverkning, visst uttag av träd och liknande åtgärder
 - Åtgärder för att utveckla flerskiktade naturskogar med inslag av luckor och gläntor genom fällning, röjning, ringbarkning, toppkapning, veteranisering och liknande åtgärder
 - Åtgärder för att gynna en naturlig vattendynamik så som igenläggning av diken
 - Åtgärder för att gynna hotade, sällsynta och missgynnade arter knutna till reservatets livsmiljöer så som utsättning av mulmholkar, naturvårdsbränning, veteranisering,

2024-12-18

511-9384-2021

plantering, skapande av jordblottor samt utsättning av hotade arter.

5. Genomförande av undersökningar av djur-, svamp- och växtarter samt mark- och vattenförhållanden.
6. Skyddsåtgärder mot invasiva eller främmande arter

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken

Det är förbjudet att inom reservatet:

1. Tälta mer än ett dygn på samma ställe.
2. Starta och landa med luftfartyg såsom drönare.
3. Skada eller störa däggdjur och fåglar, klättra i boträd eller uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt.
4. Bryta kvistar, fälla eller skada levande eller döda träd eller buskar.

Det är förbjudet att utan Länssstyrelsens tillstånd:

5. Gräva eller dra upp kärlväxter.
6. Samla in insekter eller andra ryggradslösa djur med fällor som är konstruerade för att döda.
7. Genomföra idrottstävling, idrottsevenemang eller likvärdig organiserad verksamhet.
8. Placera ut skylt, tavla, affisch, konstföremål, orienteringskontroll, snitsel, markering eller liknande.
9. Plocka mossor, lavar, eller vedlevande svampar utöver enstaka exemplar för artbestämning.

2024-12-18

511-9384-2021

Undantag från föreskrifter

Föreskrifterna under A och C utgör inte hinder för förvaltaren att utföra eller låta utföra de åtgärder som behövs för att uppnå reservatets syfte och som framgår av föreskrifterna under B.

Föreskrifterna under A och C utgör inte hinder att utföra sådan verksamhet som efter prövning getts tillstånd till enligt föreskrifterna A 11-14

Föreskrifterna under A och C utgör inte hinder för personal inom, sjukvården, räddningstjänsten, polisen samt personer på uppdrag av polisen att vid insatser vidta nödvändiga åtgärder.

Föreskrifterna under A och C utgör inte hinder för drift och underhåll av allmän och enskild väg med tillhörande vägområde.

Föreskrifterna under A och C gäller inte inom det område som berörs av byggnadsplan 08-FLI-588 daterad 1960-01-22 enligt bilaga 2.1. Om planen upphävs ska berört markområde inom reservatet omfattas av samma föreskrifter som övriga delar av reservatet.

Föreskrifterna under A och C utgör inte hinder för drift, underhåll och ombyggnad av befintliga ledningar samt underhållsröjning/skogligt underhåll av tillhörande skogsgator enligt gällande ledningsrätt, servitut eller nyttjanderätt. Skriftligt samråd enligt 12 kap 6§ MB ska ske med Länsstyrelsen innan nämnda åtgärder utförs, inklusive transport till och från ledningens skogsgata samt tillfällig parkering. Vid akuta oförutsägbara händelser som hotar att skada eller har skadat en ledning, som tex vid storm, får åtgärder utföras omedelbart utan samråd. Länsstyrelsen ska kontaktas omgående efter genomförd åtgärd. Åtgärder som innebär nedtagning, toppning eller beskärning av träd i ledningsgatans sidoområde, uppförande av ny elledning inom befintlig skogsgata samt utökning av elnätet vid begärd elanslutning kräver tillstånd från Länsstyrelsen. Befintlig luftledning får längs samma sträcka ersättas med markkabel. Föreskrifterna utgör inget hinder för att använda drönare, inklusive start och landning, vid drift och underhållsarbete.

Utan hinder av föreskrifterna A1 och C4 får träd som fallit ned över befintliga vägar, tomtmark, leder, ledningar eller stängsel tas bort och flyttas tillbaka till lämplig plats i naturreservatet.

Utan hinder av föreskrifterna A1 och C4 får träd som inom snar framtid riskerar att falla ned över vägar, tomtmark, leder, ledningar eller stängsel beskäras

2024-12-18

511-9384-2021

eller tas bort och flyttas tillbaka till lämplig plats i naturreservatet. Innan sådan åtgärd utförs ska godkännande fås av Länsstyrelsens reservatsförvaltare.

Utan hinder av föreskriften A1 och C4 får nyttjanderättsinnehavare till jakt utföra underhållsröjning av mindre buskar och unga träd klenare än fem cm i brösthöjd i befintliga siktgator vid jaktpass.

Föreskriften C3 gäller inte jakträttsinnehavare vid jakt.

Föreskriften C8 gäller inte fastighetsägare, innehavare av servitut till ledning och jakträttsinnehavare.

Föreskriften C7 och C8 gäller inte tillfälliga aktiviteter i mindre omfattning (tex träning och tävling) eller som bedrivs inom barnomsorg och skolverksamhet. Skyltar, skärmar eller liknande anordningar ska underhållas och tas bort när aktiviteten är avslutad.

Upplysningar

Utöver föreskrifterna under A, B och C gäller även annan lagstiftning, bl.a. miljöbalken, jaktlagstiftning, terrängkörningslagen och kulturmiljölagen.

Reservatets föreskrifter har olika nivåer. Många verksamheter är förbjudna och endast tillåtna i området om dispens ges. Andra verksamheter måste kunna bedrivas i området och är därmed undantagna från föreskrifterna alternativt kräver tillstånd för att utföras, dock med hänsyn tagen till att minimera påverkan på naturmiljön. Vissa aktiviteter kan också kräva samråd enligt 12 kapitlet 6 § Miljöbalken. Dispenser, tillståndsansökningar och samråd prövas av Länsstyrelsen. Vissa verksamheter med mindre påverkan på naturmiljön kan bedrivas efter godkännande av reservatsförvaltaren.

Ledningar i luft och terräng som till exempel elledningar är verksamheter som kan vara nödvändiga för samhällets utveckling och miljökrav. Till exempel ledningar i syfte att ansluta sol – och vindkraftsanläggningar till elnätet. Att dra fram en ledning eller rör med tillhörande anordningar (A 11) är därför inte förbjudet men kräver tillstånd från Länsstyrelsen. Detta för att lokaliseringen och anläggandet ska anpassas så att minimal påverkan på natur- och friluftsvärden uppstår. Tillstånd bör enbart ges om det inte finns alternativ utanför reservatet.

Uppförandet av anläggningar, som till exempel sol – och vindkraftsparker, utanför reservatet regleras inte av reservatsföreskrifterna utan prövas genom

2024-12-18

511-9384-2021

miljöbalkens sedvanliga tillståndsprövning. Naturreservatets naturvärden bedöms dock inte påverkas negativt i någon påtaglig omfattning av sådana anläggningar utanför reservatet.

Längst i södra delen av naturreservatet på fastigheten Gökhult 1:2 berörs ca 0,6 ha mark av en kommunal byggnadsplan från 1960. Ett naturreservats föreskrifter får inte hindra genomförandet av en befintlig kommunal byggnadsplan och mot bakgrund av detta finns det ett undantag i föreskrifterna. Byggnadsplanen anger att marken planerades för industri och allmän platsmark. Genomförandetiden har dock sedan länge gått ut och det har inte vidtagits några åtgärder sedan planen antogs. Planen är dock fortsatt giltig även om det inte bedöms finnas någon förväntan om utbyggnad. Området består idag av äldre skog och om planen upphävs ska markområdet omfattas av samma föreskrifter som övriga delar av reservatet.

Förvaltaren får efter samråd med markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet använda befintliga vägar inom och till reservatet i den utsträckning som behövs för reservatets vård och förvaltning mot erläggande av skälig ersättning för slitage. Eventuella skador som orsakas i samband med skötselåtgärder åtgärdas eller bekostas av Länsstyrelsen.

Eventuellt gagnvirke som ska tas ut ur naturreservatet i samband med naturvårdsåtgärder och som utförs med stöd av föreskrifter, tillfaller fastighetsägaren.

Länsstyrelsens motivering

Naturmiljöerna i Finsjöbrännan är mycket viktiga för att skydda hotade arters habitat och bidra till spridning av arter knutna till äldre barrblandskogar, våtmarker och brandpåverkade skogsmiljöer och dess successionsstadier.

Bevarande av området är prioriterat i enlighet med den nationella strategin för formellt skydd av skog. Stora delar utgörs av den prioriterade skogstypen "Brandfält i boreal och boreonemoral region" och området är beläget i en brandtrakt samt skogsbiologiska värdestrakter för både tall, triviallöv och ädellöv. Påtaglig förekomsten av bränd tall, ek och stor mängd död ved, omfattande lövbrännor samt ett ovanligt stort antal rödlistade arter karaktäriserar området. Tack vare placeringen i värdestrakter för flera trädslag bidrar skyddet även till bättre grön infrastruktur och ökad biologisk mångfald på landskapsnivå. Därmed är förutsättningarna mycket goda att långsiktigt bevara och utveckla de utpekade värdena

2024-12-18

511-9384-2021

Bildandet av naturreservatet bidrar till att naturmiljöerna får en ändamålsenlig skötsel och att upplevelsevärden bevaras.

Nationella och regionala intressen

Finsjöbrännan ligger inom det utpekade bränningslandskapet Nordöstra Småland och Östergötland och utgör kärnområde för de brandgynnade ekologiska grupperna knutna till skiktad tallskog och lövbrännelika miljöer (Strategi för naturvårdsbränning i sydöstra Sveriges skyddade skogsområden år 2012–2022).

I norra delen av reservatet finns två registrerade nyckelbiotoper, N 1891–2004 och N 14861–1997 som utgörs av främst barrnaturskogar i sluttningar och på hållmarker.

I Kalmar läns naturvårdsprogram finns två områden omnämnda som delvis ligger inom reservatet. Längst i nordväst finns naturskogen "Jättehävet" i kategori II – mycket högt naturvärde. Området sammanfaller delvis med nyckelbiotop N 14861–1997 och utgörs av barrnaturskog på kuperad och blockrik mark. Det andra området ligger i reservatets västra kant och omnämns som "Hållmark vid Kråkelund" kategori III – högt naturvärde. Detta område karaktäriseras av vackert isslipade hållar bevuxna med knotig tallskog.

Cirka 100 meter söder om reservatet ligger Natura 2000-området Emåns vattensystem (SE0330160). Reservatet ligger helt inom dess avrinningsområde och omfattas av riksintresse för skyddade vattendrag samt riksintresse för naturvård.

Miljökvalitetsmål

Bildandet av naturreservatet bidrar till att uppfylla miljökvalitetsmålet Levande skogar genom att 156,7 hektar skyddsvärd produktiv skogsmark undantas från skogsproduktion och ges ett långsiktigt skydd. Bildande av naturreservatet bidrar även till uppfyllande av miljökvalitetsmålet Ett rikt djur- och växtliv.

Ekosystemtjänster

Länsstyrelsen har gjort en bedömning av vilka effekter naturreservatet har på olika ekosystemtjänster och har kommit fram till att det huvudsakligen inverkar positivt. Bedömningen är att påverkan på ekosystemtjänsterna sammantaget stärker motiven för inrättande av naturreservatet. Exempel på ekosystemtjänster i naturreservatet är vattenrening, estetiska naturupplevelser och rekreation och hälsa.

2024-12-18

511-9384-2021

Länsstyrelsens bedömning

Lämplig användning av markområde

Enligt 1 kap. 1 § miljöbalken ska denna tillämpas så att bl.a. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras. Länsstyrelsen har, i enlighet med 3 kap. miljöbalken, prövat och funnit att bildandet av naturreservatet Finsjöbrännan är förenligt med en, från allmän synpunkt, lämplig användning av markområdet och att beslutet inte strider mot gällande kommunal översiktsplan.

Intresseprövning

Naturreservatet utgör ett från naturvårdssynpunkt mycket värdefullt område som hyser miljöer med en stor mångfald av växt- och djurarter. För att områdets naturvärden ska bevaras och utvecklas behöver det undantas från skogsbruk, dikning, vattenreglering och andra åtgärder som förändrar hydrologin samt av annan exploatering som innebär att områdets naturvärden påtagligt skulle skadas.

Länsstyrelsen bedömer att de allmänna intressena gällande områdets höga naturvärden överväger den enskildes rätt till viss markanvändning som kan påverka området negativt. Området bör därför förklaras som naturreservat. Länsstyrelsen har i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken prövat och funnit att bildandet av naturreservatet Finsjöbrännan inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten, än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Föreskrifterna och avgränsningen är anpassade till naturreservatets syften och värden.

Om det senare visar sig finnas nya skäl eller behövas ytterligare inskränkningar för att uppnå syftet med skyddet får Länsstyrelsen meddela beslut om detta.

Konsekvensutredning av påverkan på allemansrätten

Länsstyrelsen ska enligt förordning om konsekvensutredning vid regelgivning 2007:1244, i den omfattning det behövs göra en konsekvensutredning av hur allemansrätten påverkas genom beslutet om naturreservat. Enligt 5 § samma förordning får myndigheten göra undantag från regeln om den bedömer att det saknas skäl att genomföra en konsekvensutredning. Länsstyrelsen gör bedömningen att områdets ordningsföreskrifter inte påverkar

2024-12-18

511-9384-2021

tillgängligheten enligt allemansrätten på ett betydande sätt och att det därför inte behöver upprättas en konsekvensutredning.

Ärendets beredning

Ärendet initierades av Länssstyrelsen efter branden sommaren 2021. Då skogsbränder över lag har blivit alltmer ovanligt i våra skogar och därmed missgynnat hundratals arter beroende av dessa livsmiljöer som en brand skapar, kontaktades berörda fastighetsägare för att erbjuda ett formellt skydd av skogen. Då även intilliggande skogsområden inklusive en nyckelbiotop i norra delen av reservatet utgörs av höga naturvärden kontaktades även dessa fastighetsägare med erbjudande om formellt skydd mot ersättning. Samtliga fastighetsägare ställde sig positiva till fortsatta dialoger och från 2021 och framåt gjordes värderingar av marken. Efter ytterligare dialoger och justeringar av gränser har under 2022, 2023 och 2024 intrångsavtal tecknats med berörda fastighetsägare och ersättning utbetalats.

Lantmäteriet har under 2023 utfört en fastighetsrättslig utredning och upprättat fastighetsförteckning.

Under 2024 har en skötselplan utarbetats för området.

Samtliga sakägare har med stöd av 24 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken förelagts att yttra sig över förslaget till beslut och skötselplan. Förslaget har även kungjorts i ortstidningar och skickats på remiss till flera myndigheter samt föreningar. Yttranden från sakägare och remissinstanser finns sammanfattande och kommenterade i bilaga 4.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas hos Regeringen, Klimat- och näringslivsdepartementet, se bilaga 5.

Föreskrifterna under C, enligt 7 kap. 30 § miljöbalken gäller omedelbart, även om beslutet överklagas.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken träder i kraft den dag som framgår av kungörelsen.

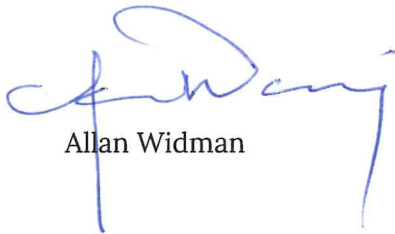

2024-12-18

511-9384-2021

Kungörelse ska införas i ortstidning. Delgivning anses ha skett den dag kungörelsen var införd i ortstidning.

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Allan Widman efter fördragning av naturskyddshandläggare Jesper Hansson. Vid den slutliga handläggningen av ärendet deltog även naturskyddshandläggare Malin Miller samt chefen för naturavdelningen Martin Unell.

Allan Widman

Jesper Hansson

Sändlista

Sakägare, se bilaga 3 sakägarförteckning

Övriga

Naturvårdsverket
Havs- och vattenmyndigheten
Skogsstyrelsen
Riksantikvarieämbetet
Sveriges geologiska undersökning
Trafikverket
Statens jordbruksverk
Mönsterås kommun
Boverket

Bilagor

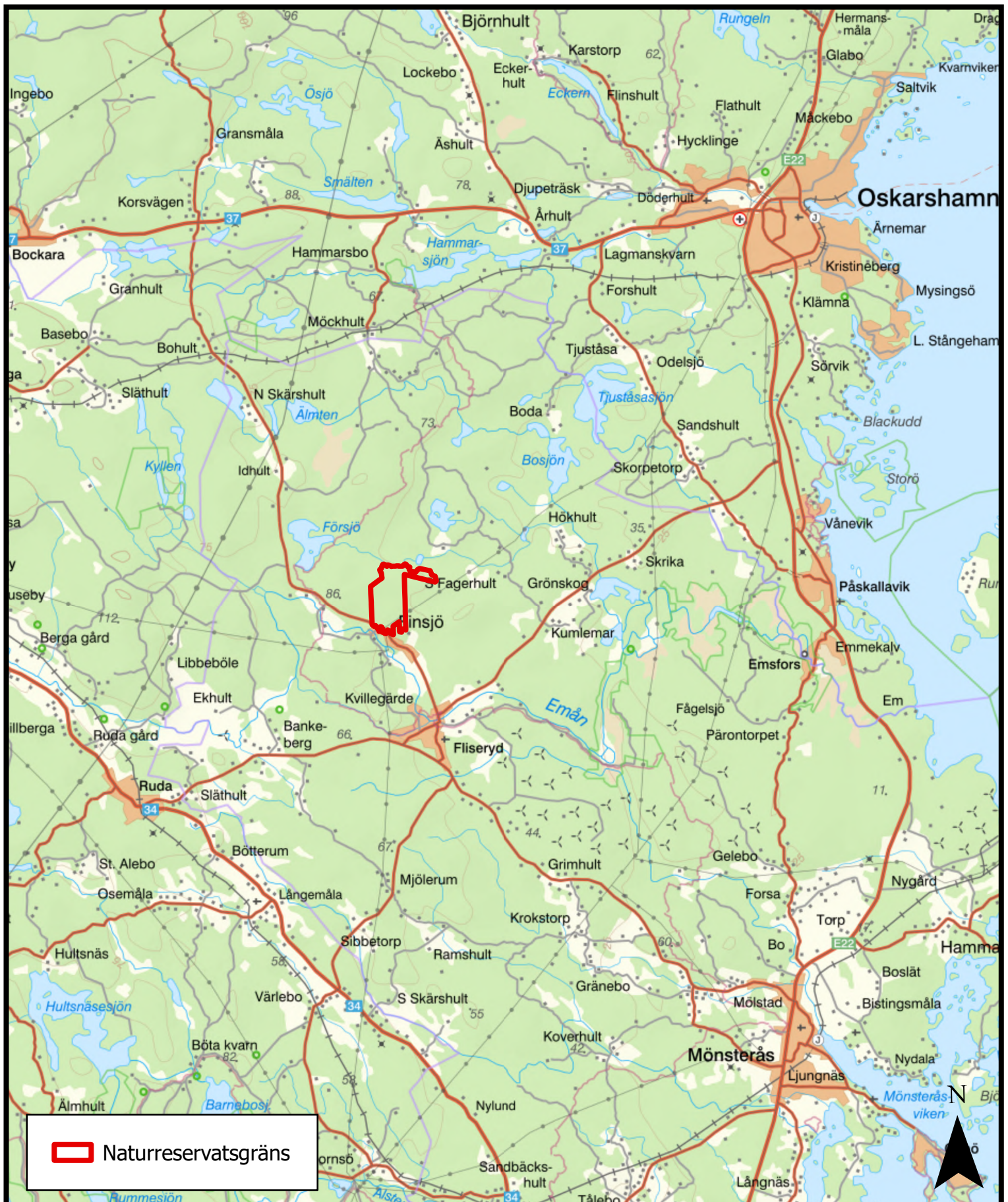
1. Översiktskarta
2. Beslutskarta
 - 2.1 Detaljerad karta över undantag rörande byggnadsplan
3. Sakägarförteckning
 - 3.1 Fastighetsförteckning från Lantmäteriet
4. Sammanställning remissyttranden
5. Hur man överklagar
6. Skötselplan
 - 6.1 Skötselplankarta
 - 6.2 Anordningskarta

Länsstyrelsen
Kalmar län

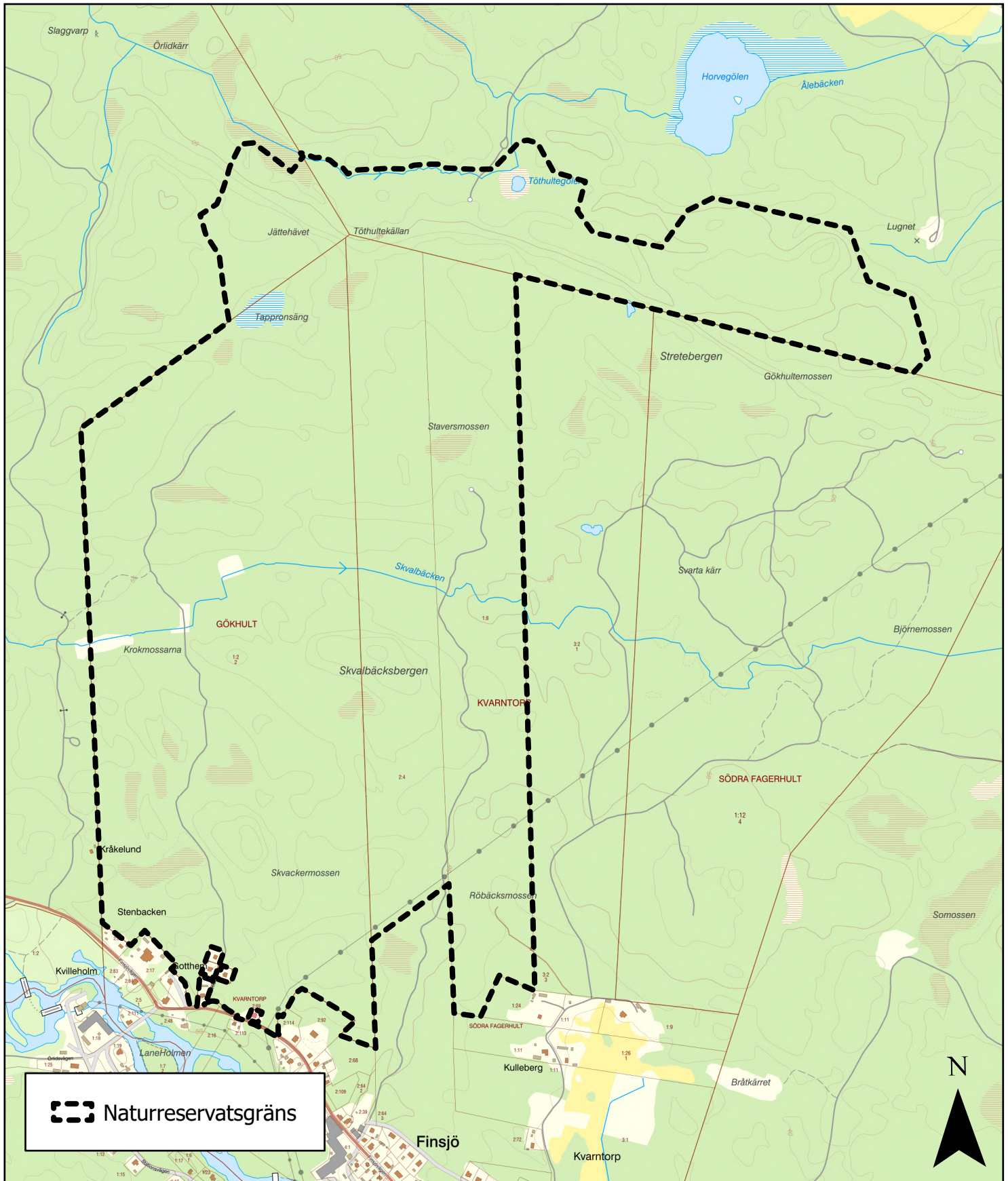
Översiktskarta Naturreservatet Finsjöbrännan

Bilaga 1
Tillhör Länsstyrelsens ärende
dnr 511-9384-2021

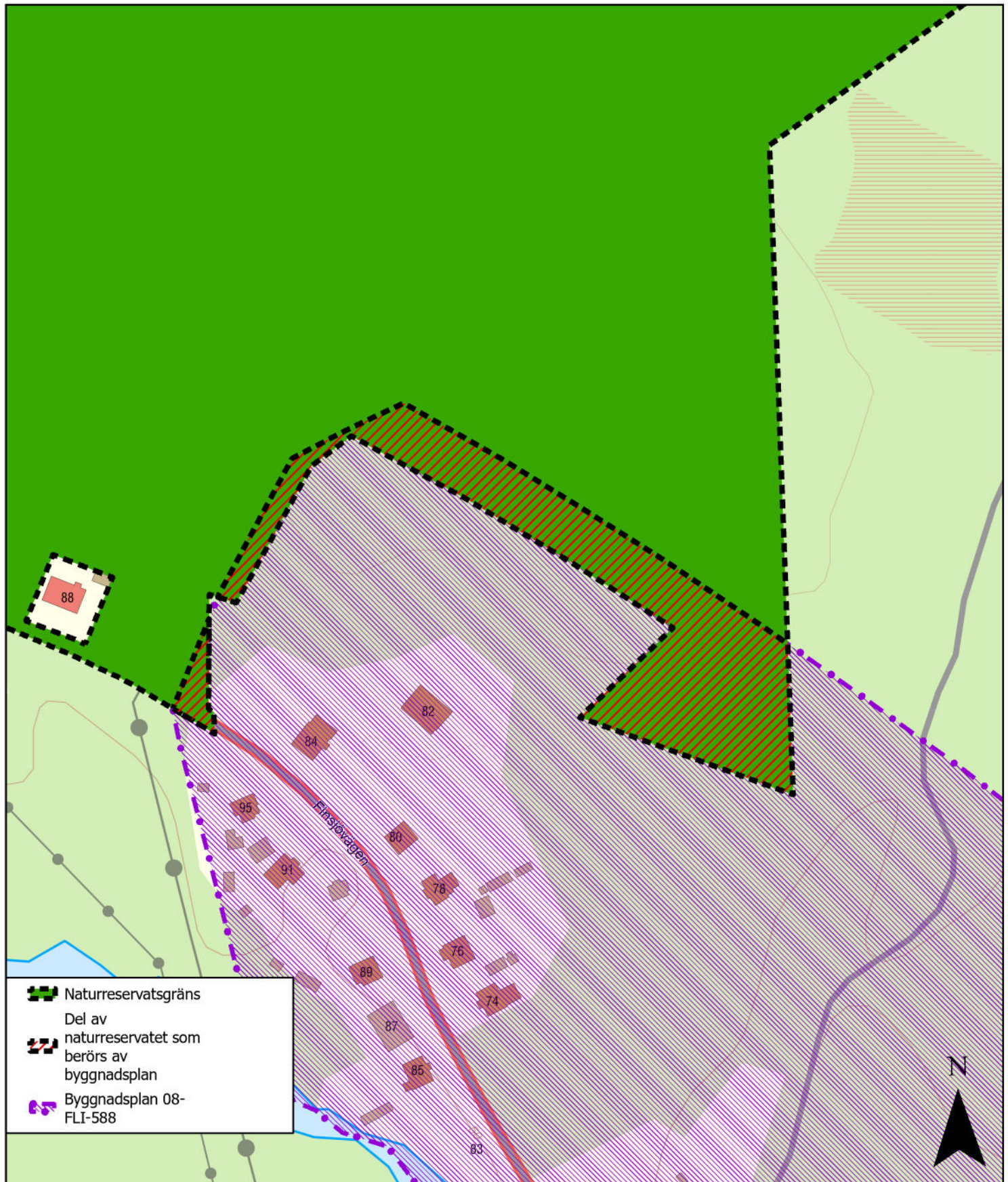

Beslutskarta Naturreservatet Finsjöbrännan

Beslutskarta med undantag Naturreservatet Finsjöbrännan

Sammanställning av yttranden från sakägare och remissinstanser

Yttranden från markägare och innehavare av särskild rätt

Kända sakägare har den 29 oktober 2024 med stöd av 24 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd förelagts att yttra sig över förslaget. Förslaget har även kungjorts i Barometern och Post och inrikes tidningar den 1 november 2024. Synpunkter har inkommit från E.ON Energidistribution AB, Sophia Brunk, Inger Grüner Löthman, Claudia Laker samt Åke och Kerstin Petersson.

E.ON Energidistribution AB

Inom området har E.ON en regionnätsluftledning på 50 kV (0882-1306). E.ON anser att det i första hand bör undantas en 35 meter bred sträcka längs med ledningssträckningen. Om detta inte är möjligt yrkar de om följande ändringar av föreskrifterna.

- Det ska framgå i föreskrifterna att förändring av elnätet får tillståndsprövas
- Toppning och beskärning utanför skogsgatan inte ska vara dispenspliktigt
- Dispens ska meddelas om träd som är farliga för elledning växt upp och behöver tas ned

Utöver dessa yrkanden meddelar E.ON att det planeras för en ombyggnation av befintlig regionnätsluftledning på 50 kV samt uppförande av ytterligare en kompletterande ledning på 10 kV inom samma ledningsgata. Mot bakgrund av detta yrkar E.ON att det ska finnas undantag från föreskrifterna för att kunna genomföra detta. De vill att det framgår följande.

- Ny byggnation får ske
- Att konstruktionen inom reservatet får ändras (stolpplatserna kan behöva flyttas och det kan tillkomma nya stolpar)

Länsstyrelsens kommentar:

För att tillgodose E.ON:s behov enligt punkterna ovan har föreskrifterna ändrats genom en förändring av undantaget rörande drift och underhåll av bland annat ledningar. Undantaget har omformulerats så att det nu krävs tillstånd i stället för dispens gällande åtgärder i ledningsgatans sidoområde samt utökning av elnätet. Vad det gäller ombyggnad av ledning finns det redan med i den inledande meningen.

Undantaget lyder nu:

Föreskrifterna under A och C utgör inte hinder för drift, underhåll och ombyggnad av befintliga ledningar samt underhållsröjning/skogligt underhåll av tillhörande skogsgator enligt gällande ledningsrätt, servitut eller nyttjanderätt. Skriftligt samråd enligt 12 kap 6§ MB ska ske med Länsstyrelsen innan nämnda åtgärder utförs, inklusive transport till och från ledningens skogsgata samt tillfällig parkering. Vid akuta oförutsägbara händelser som hotar att skada eller har skadat en ledning, som tex vid storm, får åtgärder utföras omedelbart utan samråd. Länsstyrelsen ska kontaktas omgående efter genomförd åtgärd. Åtgärder som innebär nedtagning, toppning eller beskärning av träd i ledningens sidoområde, **uppförande av ny elledning inom befintlig skogsgata** samt utökning av elnätet vid begärd elanslutning kräver **tillstånd** från Länsstyrelsen. Befintlig luftledning får längs samma sträcka ersättas med markkabel. Föreskrifterna utgör inget hinder för att använda drönare, **inklusive start och landning**, vid drift och underhållsarbete.

Utöver ändringarna ovan så har Länsstyrelsen lagt till ytterligare ett undantag från föreskrifter för att förtydliga möjligheten att genomföra tillståndsgivna verksamheter och åtgärder. Detta undantag lyder:

Föreskrifterna under A och C utgör inte hinder att utföra sådan verksamhet som efter prövning getts tillstånd till enligt föreskrifterna A 11-14

Förvaltaren för naturreservatet kommer att beakta E.ON.s övriga upplysningar angående Elsäkerhetsverkets och Arbetsmiljöverkets föreskrifter, förändringar av marknivå under eller bredvid en kraftledning och säkerhetsavstånd mellan luftledning och angränsande byggnader.

Sophia Brunk och Melissa McPhillips

Sophia Brunk och Melissa McPhillips skriver i sitt yttrande att gränser till naturreservatet bör läggas med en fri zon av minst 30 meter utanför fastighetsgränserna till de fastigheter som ligger i anslutning till Kråkmossevägen. Detta för att minska risken för fallande träd på husen samt att marken tas om hand. De undrar också över ansvaret för plogning och saltning av Kråkmossevägen samt tydlig skyltning så att parkering inte sker vid återvändsgränden på vägen.

Länsstyrelsens kommentar:

Länsstyrelsen har tecknat avtal med markägare inom reservatet och ersättning har betalats ut för hela ytan. Därmed behöver hela ytan formellt skyddas och ingå i naturreservatet. Därför kan inte 30 meter undantas.

Gällande risken för fallande träd samt skötsel av vägen så finns det undantag från föreskrifterna för detta. Undantagen lyder:

Föreskrifterna under A och C utgör inte hinder för drift och underhåll av allmän och enskild väg med tillhörande vägområde.

Utan hinder av föreskrifterna A1 och C4 får träd som inom snar framtid riskerar att falla ned över vägar, tomtmark, leder, ledningar eller stängsel beskäras eller tas bort och flyttas tillbaka till lämplig plats i naturreservatet. Innan sådan åtgärd utförs ska godkännande fås av Länsstyrelsens reservatsförvaltare.

Inger Grüner Löthman

Hemställer om att gränsen till naturreservatet runt fastigheterna Kvarntorp 2:82, Kvarntorp 2:75, Kvarntorp 2:74 samt Kvarntorp 2:73 (längs med Kråkmossevägen) bör läggas med en fri zon av minst 30 meter utanför fastighetsgränserna.

Länsstyrelsens kommentar:

Länsstyrelsen har tecknat avtal med markägare inom reservatet och ersättning har betalats ut för hela ytan. Därmed behöver hela ytan formellt skyddas och ingå i naturreservatet. Därför kan inte 30 meter undantas.

Gällande möjligheten att åtgärda träd som riskerar att falla samt skötsel av vägen så finns det undantag från föreskrifterna för detta. Se svar ovan.

Claudia Laker

Undrar i sitt yttrande om hon fortfarande har rätt att använda Kråkmossevägen och om det finns några skyldigheter i samband med förändringen, som exempelvis snöröjning. Hon undrar vidare om hennes egen trädgård påverkas genom till exempel möjligheten att plantera träd eller så blommor.

Länsstyrelsens kommentar:

Skötsel och underhåll av vägen är undantaget från reservatets föreskrifter och det tillkommer inga nya skyldigheter i samband med reservatet. Se svar ovan.

Reservatet kommer inte heller att påverka möjligheten att plantera träd, så blommor eller liknande på mark utanför reservatet.

Kerstin Petersson och Åker Petersson

Skriver i sitt yttrande att de inte har några synpunkter på förslaget.

Yttranden från övriga remissinstanser

Förslag till beslut och skötselplan för naturreservatet Finsjöbrännan skickades på remiss den 29 oktober 2024 till Mönsterås kommun, Skogsstyrelsen, Fliseryds hembygdsförening, Naturskyddsföreningen i Kalmar län,

Naturskyddsföreningen i Tjust, Östra Smålands ornitologiska förening, Smålands flora, Tjust fågelklubb, LRF Sydost, Mellersta Götalands jordägarförbund och Friluftsförbundet Region Öst. Yttranden har inkommit från Mönsterås kommun och Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen ställer sig positiv till att naturvärdena i området skyddas långsiktigt och tillstyrker att naturreservatet med tillhörande skötselplan bildas enligt förslag.

Den presenterade skötselplanen förefaller vara väl anpassad till reservatets olika naturtyper och de föreslagna skötselåtgärderna bedöms främja det övergripande målet för bevarande och utveckling av områdets naturvärden. Reservatet bedöms inte försvåra pågående skogsbruk på intilliggande skogsmark, då det inte påtagligt hindrar tillgängligheten till angränsande skogsmark.

Mönsterås kommun

Mönsterås kommun ser positivt på bildandet av naturreservatet Finsjöbrännan. Bevarandet av värdefulla naturområden ligger helt i linje med såväl nationella som lokala miljömål. Förslag till beslut om reservatsbildande samt skötselplan anses väl genomarbetade och ändamålsenliga för reservatets syften.

Övriga kompletteringar och justeringar i beslut och skötselplan

Formulerat om föreskrift A3

Föreskrift C5 ändrad till att vara förbjuden utan Länsstyrelsens tillstånd och heter nu C7

Tillägg under Undantag från föreskrifter gällande C7 och C8: Föreskriften C7 och C8 gäller inte tillfälliga aktiviteter i mindre omfattning (tex träning och tävling) eller som bedrivs inom barnomsorg och skolverksamhet. Skyltar, skärmar eller liknande anordningar ska underhållas och tas bort när aktiviteten är avslutad.

Rättelse av reservatsgränsen i norr på Gökhult 1:2 för att stämma överens med den överenskommelse som under 2023 tecknades med markägaren. Därav viss förändring av reservatets totala areal.

Utöver nämnda ändringar har även vissa beskrivande kompletteringar, justeringar av arealer i skötselområden, förtydliganden och språkliga korrigeringar gjorts.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

VEM KAN ÖVERKLAGA	Beslutet får överklagas av den som beslutet angår om det gått honom eller henne emot. Beslutet får även överklagas av Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Skogsstyrelsen eller Havs- och vattenmyndigheten.
VEM SKA PRÖVA ÖVERKLAGANDET	Länsstyrelsens beslut kan skriftligen överklagas hos Regeringen, Klimat- och näringsdepartementet.
HUR MAN UTFORMAR ÖVERKLAGANDET	I skrivelsen ska Ni • tala om vilket beslut Ni överklagar, t.ex. genom att ange ärendets nummer (diarienumret) och dag för beslutet • redogöra varför Ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt • redogöra för hur Ni anser att beslutet ska ändras Ni kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt Er. Behöver Ni veta mer om hur Ni ska gå till väga, så ring eller skriv till Länsstyrelsen.
ÖVRIGA HANDLINGAR	Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er ståndpunkt, så bör Ni skicka med det.
VAR INLÄMNAS ÖVERKLAGANDET	Er skrivelse ska lämnas/skickas till Länsstyrelsen och inte till Regeringen, Klimat- och näringsdepartementet. Länsstyrelsens adress och telefonnummer finner Ni längst ner på denna sida.
SENASTE DATUM FÖR ÖVERKLAGANDET	Länsstyrelsen måste ha fått överklagandet senast den 19:e januari 2025 , annars kan överklagandet avvisas.
UNDERTECKNA ÖVERKLAGANDET	Ni ska underteckna skrivelsen och förtydliga namnteckningen. Uppge personnummer/organisationsnummer, yrke, postadress och telefonnummer till bostaden samt adress och telefonnummer till arbetsplatsen och ev. annan plats där Ni är anträffbar.

2024-12-18

511-9384-2021

Skötselplan för naturreservatet Finsjöbrännan, Mönsterås kommun

Skötselplanen är ett praktiskt handlingsprogram för syftet med och skötseln av ett naturreservat. Syftet med reservatet och föreskrifterna i beslutet bestämmer skötselplanens inriktning.

Innehåll

Skötselplan för naturreservatet Finsjöbrännan, Mönsterås kommun	1
1. Beskrivning av reservatet.....	3
1.1 Sammanfattning.....	3
1.2 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning	4
1.3 Naturbeskrivning och biologiska bevarandevärden	4
2. Översiktlig målbild och generella riktlinjer	5
2.1 Övergripande mål med skötseln	5
2.2 Generella skötselåtgärder	5
3. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder	7
3.1 Skötselområde 1: <i>Brandområdet</i> (71 ha)	7
3.2 Skötselområde 2: <i>Äldre barrblandskog</i> (80ha)	8
3.3 Skötselområde 3: <i>Våtmarker</i> (16 ha)	10
3.4 Skötselområde 4: <i>Yngre lövskogar</i> (29ha)	11
4. Friluftsliv	13
5. Dokumentation och uppföljning.....	14
5.1 Dokumentation och uppföljning av skötselåtgärder	14
5.2 Uppföljning av bevarandemål.....	14
5.3 Revidering av skötselplan.....	14
6. Artlista	14
7. Referenslista.....	19
8. Bilagor.....	20

1. Beskrivning av reservatet

1.1 Sammanfattning

Reservatet är beläget direkt norr om samhället Finsjö, i Mönsterås kommun. Trakten är relativt flack och moränen, som är den dominerande jordarten, är blockrik. Lite högre partier i terrängen utgörs i huvudsak av mosaikartade hållmarker med tall där den granit som utgör berggrunden i reservatet på många platser är synlig.

Naturtypsmässigt dominerar torra tallskogar med i varierande grad stort inslag av gran i bördigare partier. Kring bergknallar och i de mest blockiga delarna finns ett påtagligt lövinslag med främst bergek, vårtbjörk och asp. I sänkor och våtmarker dominerar glasbjörk på de flesta ställen men i reservatet finns också några små tallmossar.

Sommaren 2021 brandhärjades stora delar av området och detta har satt sin tydliga prägel på skogen. Där elden drog fram dog de flesta träden och här finns mycket både liggande och stående död ved.

I brandens spår spirar ny grönska bland annat i form av en matta av vårtbjörk och glasbjörk som på sina ställen är uppblandad med asp och enstaka ekar. Efter branden har också en lång rad sällsynta brandgynnade arter dykt upp, däribland brandnäva, svedjenäva, ekcylinderbagge och platt punktbagge. Ur såväl ett regionalt som ett nationellt perspektiv är antalet hotade brandgynnade arter i området ovanligt högt.

Bland örterna märks rikligt med bergkorsört, klibbkorsört och mjölkört och jorden täcks av brännmossa, spåmossa och lungmossa.

Området har en lång historik som skogsmark och det finns inga kartlagda historiska lämningar. Krokmosarna som angränsar till Skvalbäcken i reservatets centrala delar brukades fram till 1970-talet som åkermark men är numera bevuxna med skog.

Natura 2000-naturtyper (gynnsam och ogynnsam bevarandestatus)	Areal
Taiga (9010), Äldre barrskog	70 ha
Taiga (9010), Brandfält	70 ha
Skogbevuxen myr (91d0)	3 ha
Arter enligt Art- och habitatdirektivets bilaga 2	
Ekoxe <i>Lucanus cervus</i>	

1.2 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning

I reservatet finns inga registrerade fornlämningar eller kulturhistoriska lämningar men det finns rester av ett system med mossåkrar (Krokmossarna) ganska centralt i reservatet (skötselområde 6). Vid arbetet med skötselplanen noterades också en möjlig fornlämning i form av en hålväg längst upp i reservatets nordöstra del (strax söder om Horvegölen).

På Generalstabskartan från 1874 syns inga andra gårdar eller byggnader utöver de som nu finns i anslutning till samhället i söder. Äldre flygbilder (1960) visar ett område dominerat av skog förutom de gamla mossåkrarna och några små ängsytor helt nära Finsjö.

1.3 Naturbeskrivning och biologiska bevarandevärden

Geologi, naturtyper och arter

Naturen i reservatet domineras av tallskog med ett påtagligt inslag av gran, vårtbjörk och glasbjörk samt bitvis ett påtagligt inslag av ek och asp i bergbranter och på de blockigaste partierna. Berggrunden i hela området utgörs av granit som är täckt med storblockig svallad morän förutom på de lite högre partierna där berggrunden går i dagen. I de lite djupare svackorna täcks moränen av torv.

Skogen i reservatet är till ungefär en tredjedel av hög ålder, med ett påtagligt inslag av tallar mellan 150 och 200 år. Gamla exemplar finns också av bergek och vårtbjörk, medan gamla aspar, granar, glasbjörkar och klibbalar förekommer mer fåtaligt.

Knappt hälften av reservatet eldhärjades sommaren 2021 varvid de flesta träden dog och en ny succession i form av en lövbränna tog vid. På lövbrännan har den tidigare barrdominerade skogen ersatts av ett massivt uppslag av lövträd. Björk är klart dominerande men fläckvis finns en riklig föryngring av asp och enstaka ekar och sälgar finns spridda i området. Resterande areal består till största delen av yngre skogar samt en del mindre våtmarker som till stor del är utdikade. Till den senare kategorin kan man också räkna ett system med mossåkrar som inte brukats sedan 1970 talet.

Brandfältet är mycket rikt på död ved av främst tall men också gran, björk och enstaka asp och ek. Detta har varit gynnsamt för en mängd brandgynnade insekter som påträffats här under senare år. Inte mindre än 39 rödlistade arter insekter har noterats på brännan. Utöver dessa har också brandnäva och svedjenäva, som också är rödlistade och starkt brandgynnade, hittats efter branden.

2. Översiktlig målbild och generella riktlinjer

2.1 Övergripande mål med skötseln

Målsättningen med skötseln i reservatet är att så långt möjligt bibehålla och förstärka de naturtyper, strukturer och arter som föranlett skyddet av området.

Då brand har format stora delar av reservatet och är en förutsättning för många av de hotade arternas fortlevnad i området så ska skötseln syfta till att restaurera och upprätthålla strukturer och ekologiska kvaliteter som hör till brandpräglad skog, främst genom genomförande av naturvårdsbränningar. Man bör även eftersträva en kontinuitet i genomförandet av naturvårdsbränningar i olika delar av reservatet för att gynna de arter som är beroende av tillgången till nyligen brända områden.

De lövbrännor som nu breder ut sig på stora områden ska i huvudsak tillåtas utvecklas fritt undantaget mindre insatser för att skapa en flerskiktad lövdominerad skog.

2.2 Generella skötselåtgärder

Vissa generella skötselåtgärder ska kunna genomföras i hela reservatet för att långsiktigt kunna bevara och utveckla naturvärdena, förutsatt att de finns angivna under B-föreskrifterna i reservatsbeslutet. Följande åtgärder kan utföras även om de inte står angivet under respektive skötselområde:

- Åtgärder för att gynna arter knutna till reservatets livsmiljöer.
- Åtgärder för att gynna skyddsvärda träd och ersättare till dessa, som t.ex. friställning.
- Veteranisering av lämpliga träd
- Hydrologisk återställning, som till exempel igenläggning av diken
- Naturvårdsbränning och tillhörande säkerhetsåtgärder så som brandgator, röjning, avverkning och visst uttag av träd, huvudsakligen gran
- Åtgärder för att efterlikna brand där naturvårdsbränning inte kan genomföras
- Bete
- Åtgärder för att skapa och förstärka en ekologiskt funktionell kantzon invid vattenmiljöer.
- Åtgärder för att förstärka inslaget av död och döende ved.
- Åtgärder för att bekämpa invasiva främmande arter.
- Åtgärder för att gynna lövträd, främst ek, asp och sälg
- Återintroducera regionalt eller nationellt utdöda arter som tidigare förekommit naturligt i regionen samt införa lokalt hotade arter knutna till reservatets livsmiljöer

En avgränsning av lämpliga bränningsområden ska göras och en tidsplan för genomförandet tas fram. Områden som inte är praktiskt möjliga att bränna bör skötas med alternativa metoder till bränning för att så långt som möjligt nå målbilden även i dessa delar

Eventuell utförsel, flisning och bränning av avverkat material ska ske vid en tidpunkt så att det inte missgynnar hotade insekter som förökar sig i materialet. Invasiva arter eller andra arter som påverkar syftet med reservatet negativt, t ex åttatandad granbarkborre, omfattas inte av detta.

Naturvårdsåtgärder ska ske vid en tid och på ett sätt som inte påverkar störningskänsliga skyddsvärda arter negativt.

Kulturlämningar och fornlämningar (om sådana visar sig finnas) kan med fördel röjas fria från yngre träd och buskar. Insatser för att minska risken för att träd välter och skadar fornlämningar, exempelvis kronreducering och hamling, får utföras där det är lämpligt. Träd som fallit ner på kulturlämningar får flyttas åt sidan.

Figur 1: Brandnäva (*Geranium lanuginosum*)

3. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Reservatet är indelat i 4 skötselområden. Avgränsning av skötselområdena 1-4 framgår av bifogad skötselplankarta, bilaga 6.1.

Skötselområde 1: Brandområdet

Skötselområde 2: Äldre barrblandskog

Skötselområde 3: Våtmarker

Skötselområde 4: Yngre lövskogar

3.1 Skötselområde 1: *Brandområdet* (ca 73 ha)

Beskrivning

Skötselområdet utgörs av det område som eldhärjades år 2021, undantaget de brända torvmarkerna. I delområde 1A var mortaliteten bland träden mycket hög under branden och idag finns en stor mängd stående och liggande döda träd. Huvuddelen av de döda träden utgörs av tall men på mer låglänta och fuktiga marker finns även gran och björk. Enstaka ekar och aspar finns spridda över delområdet, främst i den norra delen. I de döda och brandskadade träden har ett mycket högt antal brandgynnade och hotade insektsarter noterats efter branden. En del av dessa arter är pionjärer som lever på nydöd ved medan andra lever i äldre död ved. Den mycket stora mängden död ved i delområdet kommer under lång tid framöver att utgöra ett lämpligt substrat för dessa och andra arter knutna till död ved. På sikt kommer mängden vedsvampar på träden att öka, vilket i sin tur skapar livsmiljöer för andra hotade insekter. Efter branden har den tidigare barrdominerade skogen helt bytt skepnad och idag domineras området helt av en massiv lövföryngring. Björk är klart dominerande bland lövträden men fläckvis förekommer en riklig föryngring av asp och enstaka ekar. Delområde 1B är mer eller mindre tydligt påverkade av branden men här överlevde en betydligt högre andel av träden. Andelen död ved är därmed lägre. Där marken har brunnit är lövföryngringen riklig även här men gran och tall dominerar i trädskiktet.

Bevarandemål

- Arealen västlig taiga (naturliga successioner efter brand) ska vara minst 50 hektar.
- Arealen västlig taiga (brandpräglad tallskog) ska vara minst 20 hektar
- Det ska finnas död ved i olika former i olika nedbrytningsstadier, liggande, stående och döende träd.

- Typiska/karakteristiska arter av svampar, insekter, lavar, kärlväxter, fåglar och andra ryggradslösa djur ska förekomma.

Figur 1: Delområde 1A 2024.

Skötselåtgärder

Initiala restaureringsinsatser

- Inga restaureringsåtgärder bedöms nödvändiga.

Löpande skötsel

- Om det behövs för att gynna lövträd som ek, asp och sälg kan mindre områden hägnas in för att undvika betesskador
- Röjning av gran för att gynna ek, asp och andra lövträd samt tall
- Naturvårdsbränning

3.2 Skötselområde 2: Äldre barrblandskog (ca 81 ha)

Beskrivning

Skötselområdet utgörs av äldre barrskogsbestånd med relativt gott om träd i åldrar mellan 140 och 200 år. Längst i nordost finns ett stort inslag av lövträd, främst bergesk men också asp och vårtbjörk. I beståndet finns en del små våtmarker insprängda. Delområde 2A innehåller generellt en större trädslagsblandning och mer död ved medan tall dominerar tydligare i delområde 2B och påverkan av skogsbruk är större. Den rödlistade orkidén knärot förekommer här och var i delområde 2A och på ett par ekar växer den rödlistade lunglaven. På fuktig död ved växer vedtrappmossa och ullticka. Troligtvis finns ytterligare en del rödlistade gammelskogsarter i delområde 2A. Område 2C består av yngre barrdominerade bestånd som är tydligt präglade av skogsbruk.

Bevarandemål

- Arealen brandpräglad västlig taiga (blandskog) ska vara minst 70 hektar.
- Det ska finnas död ved i olika former i olika nedbrytningsstadier, ligande, stående och döende träd.
- Typiska/karakteristiska arter av svampar, insekter, lavar, kärlväxter, fåglar och andra ryggradslösa djur ska förekomma.
- Det ska finnas inslag av lövträd, bland annat ek och asp, i alla delområden.

Figur 2: Delområde 2. Gammal skog med inslag av senvuxna träd

Skötselåtgärder

Initiala restaureringsinsatser

- Friställning av värdefulla träd, främst ek.

Löpande skötsel

- Naturvårdsbränningar
- I område 2C kan barrträd tas bort genom att till exempel fällas, veteraniseras eller ringbarkas för att tillskapa död ved, gynna uppkomst av lövträd samt skapa luckor och gläntor
- Gynna värdefulla träd, exempelvis genom friställning
- Brandefterliknande åtgärder i de delar där naturvårdsbränning inte är möjligt, såsom avverkning, ringbarkning, röjning, veteranisering och liknande åtgärder.
- Vid behov, se till att solljus kommer in på stammar av äldre lövträd som ek och asp. Detta kan göras genom röjning och/eller ringbarkning av närstående granar
- Röjning av gran eller främmande trädslag för att främja ek och andra lövträd.

3.3 Skötselområde 3: Våtmarker (ca 17 ha)

Beskrivning

Skötselområdet består av ett antal små våtmarker och sumpskogar där delområden 3A är skogbevuxna och med relativt ostörd hydrologi, 3B är en liten öppen odikad våtmark, 3C är dikade våtmarker som berörts av den stora skogsbranden, 3D är dikade våtmarker som inte brann 2021, delområde 3E är en dikningspåverkad liten våtmark med en öppen vattenspegel omgärdad av vass och en bård av skog. Område 3F, Krokossarna, består av en serie med gamla övergivna mossåkrar. Området är idag i huvudsak skogklätt, företrädesvis med gran och björk

Bevarandemål

- Arealen våtmarker med ostörd hydrologi ska vara minst 15 hektar.
- Träden ska vara olikåldriga och innehålla en rik förekomst av stående och liggande död ved, vilket skapas genom naturliga processer som interndynamik med åldrande och avdöende, högt stående vatten eller brand.

Figur 3: Målbilden är våtmarker med naturliga fluktuerande vattenstånd.

Skötselåtgärder

Initiala restaureringsinsatser

- Om möjligt så återställs hydrologin till naturliga nivåer, exempelvis genom igenläggning eller pluggning av diken, i område 3C-F. Om behov finns så får träd avverkas och avlägsnas från ytorna i samband med hydrologiska åtgärder.
- Inga initiala åtgärder behövs i område A och B

Löpande skötsel

- Röjning av gran för att förhindra igenväxning
- Vid behov ytterligare igenläggning av diken

3.4 Skötselområde 4: *Yngre lövskogar* (ca 29 ha)

Beskrivning

Skötselområdet består av unga bestånd, starkt påverkade av skogsbruk. 5A består av hyggen och helt unga bestånd med stort uppslag av björk. 5B består av ett tallbestånd i 10-årsåldern med stort lövinslag där hassel, ek och asp finns i lite större omfattning än i övriga delar.

Bevarandemål

- Arealen lövdominerad skog med inslag av tall ska vara minst 29 ha.
- Trädskiktet ska i sin sammansättning, struktur och element påminna om naturliga successioner efter brand.

Figur 5: Tallbestånd med stort uppslag av löv sköts aktivt en period för att mer likna en naturlig succession efter brand.

Skötselåtgärder

Initiala restaureringsinsatser

- I delområde 5A minskas andelen barrträd påtagligt genom röjning av gran och en delmängd av tallplantorna. Vid röjningen gynnas ek, asp och sälg där de finns framför björk.
- I delområde 5B röjs på ett liknande sätt men här minskas barrandelen än mer och här lämnas bara spridda tallar att växa vidare in i det nya lövbeståndet.

Löpande skötsel

- Vid behov röja och gallra för att gynna hassel, ek, asp, sälg och eventuella ädellövträd.
- Om det behövs för att gynna lövträd som ek, asp och sälg så kan mindre områden hägnas in för att undvika betesskador

4. Friluftsliv

Beskrivning

Reservatets brandpräglade miljöer erbjuder mycket fina upplevelser av denna ovanliga naturtyps speciella livsmiljöer. Då många av de träd som har dött i skogsbranden kommer att falla under de efterkommande åren så är det viktigt att hålla noggrann uppsikt och iaktta försiktighet när man vistas i närheten av träden. Det kan också vara svårt att ta sig fram där många träd har fallit på den blockrika marken. Områdets äldre barrblandskogar och hållmarker är betydligt mer lättillgängliga och erbjuder fina naturupplevelser. Reservatets nås enkelt från samhället Finsjö och det finns ett par skogsbilvägar som kan nyttjas såväl till fots som med cykel.

Bevarandemål

- Naturreservatet ska locka till besök med fina naturupplevelser och en inblick i den brandpräglade skogens speciella livsmiljöer och arter
- Minst en väl underhållen parkeringsplats ska finnas i anslutning till reservatet.
- Markerade stigar, informationstavlor, eventuella anordningar för friluftslivet samt gränsmarkeringar ska vara i gott skick.
- Informationen i området ska vara lätt tillgänglig, bidra till och förhöja upplevelsen av besöket

Skötselåtgärder

Initiala åtgärder:

- Reservatets gränser ska markeras i fält
- Uppsättning av informationstavlor
- Minst en parkeringsplats anläggs i naturreservatet

Löpande skötsel:

- Regelbunden tillsyn och underhåll av gränsmarkeringar
- Vid behov får ytterligare anläggningar uppföras som till exempel bord och bänkar, ståttor, grindar, stigar, grillplats och liknande

5. Dokumentation och uppföljning

5.1 Dokumentation och uppföljning av skötselåtgärder

Vid åtgärder och uppföljning av skötselåtgärder ska förvaltaren dokumentera:

- var, hur och när åtgärder/uppföljning utförts
- vem som utfört åtgärder/uppföljning
- kostnad och finansiering för utförda åtgärder/uppföljning.

Åtgärder som inte utförs av förvaltaren ska dokumenteras genom att utföraren på begäran redovisar utförda åtgärder, exempelvis vägkantsslätter och åtgärder mot barkborrar.

5.2 Uppföljning av bevarandemål

Förvaltaren ansvarar för uppföljning av naturreservatets bevarandemål. Uppföljningen ska ske i enlighet med Naturvårdsverkets riktlinjer.

5.3 Revidering av skötselplan

Om tillsyn eller uppföljning visar att det finns behov av anpassning av skötseln för att uppnå syftet med naturreservatet kan skötselplanen revideras.

6. Artlista

Förteckning över känd förekomst av rödlistade arter, signalarter, arter upptagna i EU:s art- och habitat- respektive fågeldirektiv, arter som berörs av Åtgärdsprogram för hotade arter samt andra intressanta arter inom

naturreservatet Finsjöbrännan. Artlistan är sammanställd med data från 2000 – 2024. Samtliga listade arter har dock noterats under perioden 2020-2024.

Rödlistekategorier enligt den nationella rödlistan fastställd av Naturvårdsverket 2020.

Rödlistekategori:

- EX = utdöd (extinct)
- RE = nationellt utdöd (regionally extinct)
- CR = akut hotad (critically endangered)
- EN = starkt hotad (endangered)
- VU = sårbar (vulnerable)
- NT = nära hotad (near threatened)
- DD = kunskapsbrist (data deficient).

S: Signalart enligt Skogsstyrelsens signalartslista för nyckelbiotopsinventeringen.

N2000: Arter som står upptagna i bilaga 2 till art- och habitatdirektivet. Det vill säga en art av sådant unionsintresse att särskilda bevarandeområden (art- och habitatdirektivet) behöver utses.

ÅGP: Arter som berörs av Åtgärdsprogram för hotade arter.

Referenser:

- AP = Artportalen följt av senaste rapporteringsår

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Rödlistekategori	Signalart	Referens	Övrigt
Kärlväxter					
Knärot	Goodyera repens	VU		AP	
Svedjenäva	Geranium bohemicum	NT		AP	
Brandnäva	Geranium lanuginosum	EN		AP	
Svinrot	Scorzonera humilis	NT		AP	
Mossor					

Fällmossa	Antitrichia curti- pendula		S	AP	
Platt fjäder- mossa	Alleniella compla- nata		S	AP	
Blåmossa	Leucobryum glaucum		S	AP	
Vedtrappmossa	Crosscalyx hel- lerianus	NT	S	AP	
Svampar					
Ullticka	Phellinidium ferrugineofuscum	NT	S	AP	
Tallticka	Porodaedalea pini	NT	S	AP	
Tallkötticka	Leptoporus eru- bescens	NT	S	AP	
Blekticka	Haploporus tu- berculosus	NT	S	AP	
Brandticka	Pycnoporellus fulgens		S	AP	
Ekskinn	Aleurocystidiel- lum disciforme		S	AP	
Lavar					
Rostfläck	Arthonia vinosa		S	AP	
Ekpricklav	Inoderma byssaceum	VU	S	AP	
Gammelekslav	Lecanographa amylacea	NT	S	AP	
Rödbrun blek- spik	Sclerophora coni- ophaea	NT	S	AP	
Sotlav	Acolium inqui- nans		S	AP	
Gulpudrad spiklav	Calicium adsper- sum		S	AP	
Ladlav	Calicium tigillare	NT	S	AP	
Dvärgbägarlav	Cladonia parasi- tica	NT	S	AP	
Blomskägglav	Usnea florida		S	AP	
Gul dropplav	Cliostomum corrugatum	NT	S	AP	

Korallblylav	Parmeliella triptophylla		S	AP	
Lunglav	Lobaria pulmonaria	NT	S	AP	
Ryggradslösa djur					
Trädesfrölöpare	Harpalus calceatus	NT		AP	
Rödvingad karpuschongbagge	Bostrichus capucinus	VU		AP	
Gulfläckig praktbagge	Buprestis novemmaculata	VU		AP	
Tallpraktbagge	Dicerca moesta	VU		AP	
Asppraktbagge	Poecilonota variolosa	NT	S	AP	
Ekgetingbock	Xylotrechus antilope	NT		AP	
Mindre timmerman	Acanthocinus griseseus	NT		AP	
Ekgrenbock	Exocentrus adpersus	NT		AP	
Grön aspvedbock	Saperda perforata	NT	S	AP	
Smalvingad blombock	Strangalia attenuata	NT		AP	
Raggbock	Tragosoma depressarium	VU	S	AP	
Större flatbagge	Peltis grossa	NT		AP	
Enfärgad brandsvampbagge	Diplocoelus fagi	NT		AP	
Platt gångbagge	Cerylon deplanatum	NT		AP	
Platt punktbagge	Clypastraea pusilla	VU		AP	
	Pediacus depressus	NT		AP	
	Triplax rufipes	NT		AP	
	Notolaemus unifasciatus	VU		AP	
	Corticaria polypori	NT		AP	

Granbarkmögelbagge	Enicmus planipennis	NT		AP	
Storplattnos	Platyrhinus resinosis	NT		AP	
Grenplattnos	Pseudeuparius sepicola	NT		AP	
Furuvedvivel	Rhyncolus elongatus	NT		AP	
Spärgelvivel	Sibinia pyrrhodactyla	NT		AP	
Ekcylinderbagge	Platypus cylindrus	RE		AP	
Plattad lövvedborre	Xyleborus monographus	NT		AP	
Jätteknäppare	Stenagostus rufus	VU		AP	
Trubbknäppare	Drapetes mordelloides	VU		AP	
Aspstumpbagge	Platysoma deplanatum	NT		AP	
Ekoxe	Lucanus cervus		S	AP	N2000, Fridlyst
	Carphacis striatus	VU		AP	
Glänsande blombagge	Ischnomera caerulea	VU		AP	
Kolsvart trädbasbagge	Sphaeriestes stockmanni	NT		AP	
Större sågsvartbagge	Uloma culinaris	NT		AP	
	Colydium elongatum	VU		AP	
Griffelblomfluga	Ceriana conopsoides	NT		AP	
Blankpannad kalögonbroms	Tabanus glaucopis	VU		AP	
Irisguldstekel	Chrysis iris	NT		AP	
Mörk glansguldstekel	Omalus biacinctus	NT		AP	
Rödlätt lövmätare	Scopula rubiginata	NT		AP	
Åttafläckig praktbagge	Buprestis octoguttata		S	AP	

Sotpraktbagge	Melanophila acuminata		S	AP	
Bronshjon	Callidium coriaceum		S	AP	
Spindelbock	Aegomorphus clavipes		S	AP	
Avlång flatbagge	Grynocharis oblonga		S	AP	
Cinnober-rödrock	Ampedus cinnabarinus		S	AP	
Tegelrödrock	Ampedus nigroflavus		S	AP	
Noshornsoxe	Sinodendron cylindricum		S	AP	
Röd Halsad svartbagge	Neomida haemorrhoidalis		S	AP	
Mörk vedstrit	Cixidia confinis		S	AP	
Jättesvampmal	Scardia boletella		S	AP	
Fåglar					
Mindre hackspett	Dryobates minor	NT		AP	
Spillkråka	Dryocopus martius	NT		AP	Fågeldirektivet
Talltita	Poecile montanus	NT		AP	
Grod- och kräldjur					
Sandödlan		VU		AP	Fridlyst

7. Referenslista

Artdatabanken. 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. ArtDatabanken SLU, Uppsala.

Hedin, J., Niklasson, M. & Bengtsson, V. 2018. Veteranisering – verktyg istället för tid. Fauna & Flora. 113:2, 13 -25.

Mossberg, B. & Stenberg, L. 2003. Den nya nordiska floran. Wahlström & Widstrand. Stockholm

Nitare, J. 2019. Skyddsvärd skog, naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning. Skogsstyrelsen. Jönköping

Webbplatser

Artdatabanken, rödlistade arter, <http://artfakta.artdatabanken.se/>

Naturvårdsverket. Art- och naturtypsvisa vägledningar för Natura 2000. Naturvårdsverkets hemsida: <http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledningar/Skyddad-natur/Natura-2000/>

Riksantikvarieämbetets fornlämningsregister, <http://www.fmis.raa.se>

Artportalen, <http://www.artportalen.se/>

Geologiska data, <http://www.sgugeolagret.se/GeoLagret/>

Historiska kartor har laddats ner via Lantmäteriets e-tjänst [Arkivsök](#)

Natur och kulturvårdande skötsel av skog <https://www.naturvardsverket.se/publikationer/7100/978-91-620-7122-6/>

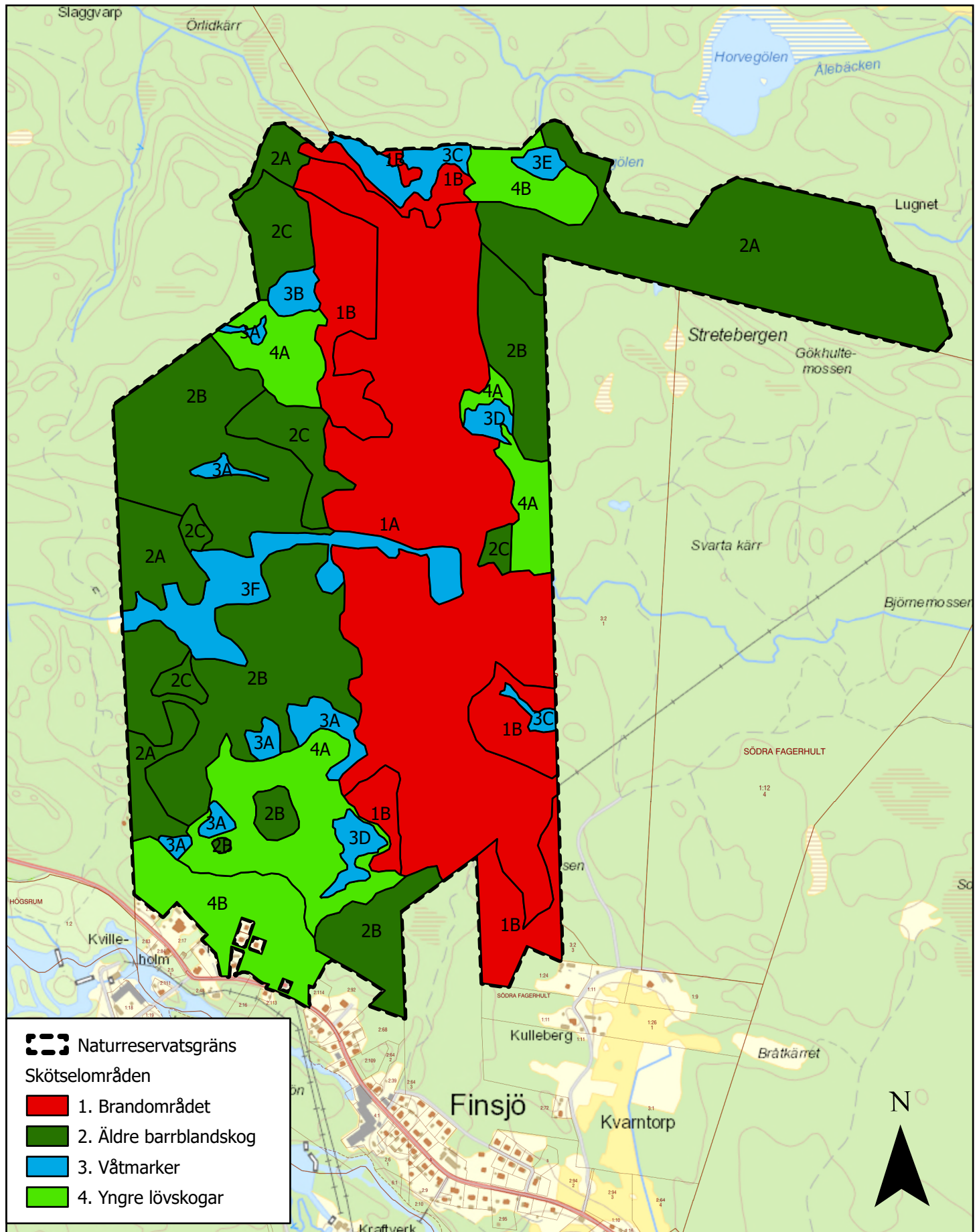
Brandhistorik i sydöstra Sverige <https://www.lansstyrelsen.se/download/18.2e0f9f621636c844027270d/1526643115195/rapport-eldskal-brand-historik.pdf>

8. Bilagor

- 6.1 Skötselplanskarta
- 6.2 Anordningskarta

Skötselplanskarta Naturreservatet Finsjöbrännan

Anordningskarta Naturreservatet Finsjöbrännan

